

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Milana Moravu, v právnej veci navrhovateľky: **N. N. T.**, nar. X., štátnej príslušníčky V., t. č. miestom pobytu Pobytový tábor O., na základe dlhodobej priepustky na adrese A., doručovacia adresa: JUDr. J. P., B., proti odporcovi: **Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky**, Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-240-17/PO-Ž-2010 zo dňa 08.07.2010, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/66/2010-31 zo dňa 23.02.2011 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislava č. k. 9Saz/66/2010-31 zo dňa 23. februára 2011 **p o t v r d z u j e.**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave potvrdil napadnutým rozsudkom č. k. 9Saz/66/2010-31 zo dňa 23.02.2011 rozhodnutie č. ČAS: MU-240-17/PO-Ž-2010 zo dňa 08.07.2010, ktorým odporca podľa ustanovenia § 12 ods. 1 písm. a) a ods. 3 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“), zamietol žiadosť navrhovateľky o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú. Navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal.

Námietku navrhovateľky, že odporca nevenoval pozornosť jej politickým dôvodom – tým, že požiadala o azyl sa dostala do pozície človeka nesúhlasiaceho s vládnu ideológiou, ktorý je izolovaný a vytláčaný zo spoločenského života, vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú. Navrhovateľka tak vo vyhlásení, ktorým požiadala o azyl, ako aj v priebehu prvostupňového azylového konania neuviedla žiaden iný dôvod ako ten, že z V. odišla a o azyl požiadala z ekonomických dôvodov. Krajský súd uviedol, že dôvod žiadosti o azyl musí existovať (okrem prípadu žiadosti na mieste) v čase odchodu žiadateľa o azyl z krajiny jeho pôvodu, teda dôvodom žiadosti o azyl nemôže byť samotná skutočnosť podania žiadosti o azyl.

Aj námietku nedostatočne zisteného stavu veci vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú. Odporca pri vyhodnotení navrhovateľkinej žiadosti o azyl správne vychádzal z obsahu navrhovateľkou prezentovaného dôvodu žiadosti. Pokiaľ teda navrhovateľka uviedla, že V. opustila z ekonomických dôvodov, odporca správne vyhodnotil jej žiadosť z pohľadu výlučne takto prezentovaného dôvodu žiadosti o azyl. Súd poznamenal, že nie je úlohou odporcu domýšľať si za žiadateľku prípadne aj iné dôvody jej žiadosti o azyl a to ani v prípade, že by existovali.

Aj námietku nerešpektovania súkromného a rodinného života navrhovateľky vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú a uviedol, že účelom zákona o azyle je upraviť konanie o azyle, teda posúdiť potrebu, či opodstatnenosť poskytnutia medzinárodnej ochrany pred prenasledovaním. Ak teda odporca posúdil navrhovateľkinu žiadosť o azyl v zmysle zákona o azyle, neporušil a ani nemohol porušiť právo navrhovateľky na jej rodinný či súkromný život.

K právnenému posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajský súd konštatoval, že navrhovateľka ako jediný dôvod svojej žiadosti o azyl uviedla ekonomické dôvody, ktoré jednoznačne nebolo možné zaradiť medzi dôvody podľa § 8 zákona o azyle. Navrhovateľka nepožiadala o azyl z dôvodu zlúčenia s rodinou azylanta, resp. osoby, ktorej bola poskytnutá doplnková ochrana (§ 10, § 13b zákona o azyle) a nepožiadala o azyl ani z dôvodu hrozby vážneho bezprávia (§ 13a, § 2 písm. f) zákona o azyle). Predpokladom zamietnutia žiadosti o azyl podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona je skutočnosť, že o azyl bolo požiadané z iných dôvodov, ako sú uvedené v ustanovení § 8, § 10, § 13a a § 13b zákona o azyle; ak teda navrhovateľka nepožiadala o azyl z uvedených dôvodov, bolo zamietnutie jej žiadosti o azyl, ako zjavne neopodstatnenej, na mieste.

Pretože odporca dostatočným a zákonným spôsobom zistil stav veci, dôvod žiadosti o azyl musel existovať v čase odchodu žiadateľa o azyl z krajiny jeho pôvodu, negatívnym rozhodnutím o žiadosti nemohlo dôjsť k narušeniu práva na rodinný a súkromný život navrhovateľky a pretože ekonomický dôvod žiadosti o azyl nebol dôvodom, ktorý by bolo možné subsumovať pod niektorý z dôvodov § 8, § 10, § 13a a § 13b zákona o azyle, dospel krajský súd k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu bolo potrebné potvrdiť ako správne a zákonné.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie a žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu v merite veci v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odvolaní uviedla, že prvostupňový súd neprihliadal na vážnosť politickej situácie vo V. a na jej obavy z prenasledovania z dôvodu, že požiadala o politický azyl v inej krajine a tým nepriamo nesúhlasila s politikou režimu a stala sa nepohodlnou osobou. Súd tiež nevenoval náležitú pozornosť výroku administratívneho vyhostenia do štátu, kde by bola ohrozená jej bezpečnosť.

Ďalej navrhovateľka uviedla, že s rozhodnutím krajského súdu nesúhlasí a poukázala hlavne na politické dôvody, ktorým nebola venovaná náležitá pozornosť. Tým, že požiadala o azyl v Slovenskej republike (ďalej len „SR“), by sa neudelením azylu dostala do pozície človeka, ktorý sa nechcel vrátiť do vlasti dobrovoľne a preto by sa dostala do skupiny občanov, ktorí nesúhlasia s vládou ideológiou, pričom osoby, ktoré nepodporujú politickú moc a správajú sa ako porušovatelia tejto moci, sú po politickej a ekonomickej stránke izolovaní a vytláčaní zo spoločenského života, čo by navrhovateľke pri návrate do vlasti

hrozilo. V tejto súvislosti poukázala na správu organizácie Amnesty International (Amnesty International report on V. 2010), ktorá hodnotí výlučne politickú situáciu, tak ako správa Human Rights Watch, ktoré hodnotia úroveň ľudských a občianskych práv vo V. a postihovanie ľudí, prejavujúcich nesúhlas s vládnuou ideológiou s možnosťou ich obvinenia podľa článku 79 národnej bezpečnosti časti trestného zákonníka pre pokus o štátny prevrat, ktorý nesie trest smrti.

Podľa názoru navrhovateľky bol napadnutý rozsudok krajského súdu v rozpore s § 32 ods. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) a preto považuje tento rozsudok za porušenie práv v návaznosti na Ústavu SR, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a ostatných medzinárodných dohovorov, čo vôbec nebolo brané do úvahy.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadril listom zo dňa 12.05.2010, v ktorom konštatoval, že navrhovateľka v odvolaní konkrétne neuviedla, ktoré práva považuje za porušované a účelovo poukazovala na politické dôvody, ktorým nebola venovaná náležitá pozornosť, avšak počas azylového konania neuvádzala žiadne politické dôvody, ktorými by odôvodňovala svoju žiadosť o udelenie azylu na území SR; počas vstupného pohovoru dňa 13.05.2010 v dotazníku žiadateľa o udelenie azylu žiadala o udelenie z ekonomických dôvodov, nakoľko na Slovensku je lepšie prostredie a viac možností na podnikanie a zároveň uviedla, že si doma požičala väčší obnos peňazí a pokiaľ by sa vrátila domov, tak by to bolo pre ňu a jej mamu veľké trápenie. Iné dôvody neuviedla. Vo V. nebolo proti navrhovateľke nikdy vedené trestné konanie a nikdy nebola ani členkou politickej strany, preto považoval odporca námietky o politických dôvodoch jej žiadosti za irelevantné, ničím nepodložené a vyslovene účelové.

Aj námietky o porušení ustanovení správneho poriadku neboli podľa odporcu oprávnené, pretože žiadne ustanovenie správneho poriadku, ani zákona o azyle neustanovuje povinnosť správneho orgánu, aby si sám domýšľal právne relevantné dôvody na udelenie azylu žiadateľom. Počas celého konania o udelení azylu boli dodržané všetky zákonné práva navrhovateľky, ktoré jej zaručuje Ústava SR, nebola poškodzovaná alebo znevýhodňovaná vzhľadom na jej pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, rod, majetok alebo iné postavenie, bolo jej umožnené domáhať sa zákonom ustanoveným

postupom svojho práva na nezávislom súde, nebolo jej odopreté požívať základné ľudské práva a slobody a bolo jej umožnené požiadať o poskytnutie azylu v zmysle zákona o azyle. V zmysle Dohovoru jej nebola nezákonne obmedzená sloboda a nebolo jej znemožnené, aby jej záležitosť bola prejednaná pred nezávislým a nestranným súdom.

Námietku, že krajský súd nevenoval pozornosť výroku administratívneho vyhostenia do krajiny pôvodu, považoval odporca za irelevantnú, pretože jeho rozhodnutie takýto výrok neobsahovalo.

Vzhľadom na uvedené odporca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) rozsudok krajského súdu potvrdil (a tým aj rozhodnutie odporcu) ako vecne správne a v súlade so zákonom o azyle.

Najvyšší súd SR ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p., s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol uverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. júla 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. preskúmajú sudy v správnom súdnictve na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V intenciách ustanovení tretej hlavy piatej časti O. s. p. "Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov" sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 250i veta prvá O. s. p. je pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Konanie o udelenie azylu na území SR je upravené zákonom o azyle a samotné udelenie azylu je spojené so splnením podmienok, taxatívne uvedených v ustanovení § 8

zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa žiadateľ nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom, prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o azyle zamietne ministerstvo žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú, ak žiadateľ odôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu inými skutočnosťami alebo dôvodmi, ako tými, ktoré sú uvedené v § 8, § 10, § 13a alebo § 13b.

Podľa § 12 ods. 3 zákona o azyle rozhodne Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky podľa odsekov 1 a 2 do 60 dní od začatia konania; po uplynutí tejto lehoty žiadosť o udelenie azylu nemôže byť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená.

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenej podľa § 12 ods. 1 písm. a) a ods. 3 zákona o azyle, preto primárne, v medziach odvolania, Najvyšší súd SR preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o zamietnutí žiadosti ako zjavne neopodstatnenej skutočnosťou, že navrhovateľka požiadala o udelenie azylu z dôvodov ekonomických, teda žiadosť odôvodnila inými dôvodmi, ako tými, ktoré sú uvedené v § 8, § 10, § 13a alebo § 13b zákona o azyle. V priebehu konania boli všetky skutočnosti, uvedené navrhovateľkou, objektívne preskúmané a komplexne posúdené a z administratívneho spisu bolo zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi a to výsluchom navrhovateľky a obsahom správ o krajine pôvodu (odporca vychádzal z informácií

o krajine pôvodu, ktoré získal z internetovej stránky www.businessinfo.cz, aktualizovanej ku dňu 10.03.2010 a z iných verejne dostupných zdrojov.

Z obsahu administratívneho spisu bolo zistené, že navrhovateľka požiadala o udelenie azylu dňa 11.05.2010 z ekonomických dôvodov, nakoľko (ako sama uviedla) je na Slovensku lepšie prostredie a možnosti na podnikanie. Navrhovateľka pricestovala na územie SR v roku 2008 z dôvodu, že tu mala povolený pobyt za účelom podnikania (podnikala v oblasti predaja textilu a obuvi), ale ten jej bol dňa 15.01.2009 zrušený z dôvodu neskorého podania žiadosti o predĺženie pobytu. Za účelom objasnenia a zdôvodnenia žiadosti bol s navrhovateľkou dňa 13.05.2010 spísaný dotazník, kde uviedla, že vo V. nebola členkou žiadnej politickej strany alebo hnutia, nemala tam ani problémy s políciou a nebola odsúdená ani prenasledovaná. Na otázku, či okrem ekonomických dôvodov, ktoré uviedla pri predošlom pohovore, má ešte iné dôvody, uviedla, že si doma požičala veľký obnos peňazí a pokiaľ by sa vrátila domov, nikto jej nepomôže, jej otec je mŕtvy a keby sa vrátila bez peňazí, tak by to bolo pre jej mamu trápenie.

Z obsahu administratívneho spisu, najmä z výpovede navrhovateľky a všetkých dostupných informácií tak bolo zrejmé, že navrhovateľka odôvodnila svoju žiadosť o udelenie azylu inými skutočnosťami, resp. dôvodmi ako tými, ktoré sú uvedené v § 8, § 10, § 13a a § 13b zákona o azyle.

V tejto súvislosti bolo potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol, pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nebolo možné vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu, žiadateľkou neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že dôvody navrhovateľky, pre ktoré žiadala udeliť azyl na území SR, nebolo možné považovať za relevantný dôvod pre udelenie azylu a jej žiadosť bola založená na iných dôvodoch, ako uvádza § 8, § 10, § 13a alebo § 13b zákona o azyle, najmä na ekonomických dôvodoch a takýto záver našiel oporu aj

vo výsledkoch vykonaného dokazovania, krajský súd nepochybil, keď považoval rozhodnutie z týchto dôvodov za zákonné.

Krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľky, uplatnenými v opravnom prostriedku, k ich vyhodnoteniu nemal odvolací súd žiadne výhrady a v podrobnostiach na tieto správne závery krajského súdu odkazuje.

Krajský súd v rozsudku správne uviedol, že dôvod žiadosti o azyl musí existovať (okrem prípadu žiadosti na mieste) v čase odchodu žiadateľa o azyl z krajiny jeho pôvodu, teda dôvodom žiadosti o azyl nemôže byť samotná skutočnosť podania žiadosti o azyl. Neobstála tak námietka navrhovateľky, že sa po návrate do krajiny pôvodu obáva prenasledovania pre požiadanie o azyl.

Irelevantná bola aj námietka navrhovateľky, že krajský súd nevenoval pozornosť výroku administratívneho vyhostenia do krajiny pôvodu, keďže rozhodnutie odporcu bolo rozhodnutím o neudelení azylu a výrok o administratívnom vyhostení neobsahoval.

Odvolací súd nemohol prihliadnuť ani na ďalšiu námietku navrhovateľky, že rozsudok krajského súdu bol v rozpore s § 32 ods. 1 a § 46 správneho poriadku a že bol porušením práv v náväznosti na Ústavu SR, Dohovor a ostatné medzinárodné dohovory, keďže navrhovateľka nekonkretizovala, v čom vidí porušenie uvedených ustanovení a predpisov.

Odvolacie námietky navrhovateľky tak neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a ani rozhodnutia odporcu. Z vyjadrení navrhovateľky, ktoré prezentovala v administratívnom konaní, vyplynul jednoznačný ekonomický dôvod jej žiadosti a s poukazom na skutočnosť, že tieto námietky navrhovateľky vyhodnotil odvolací súd za nedôvodné, napadnutý rozsudok krajského súdu, ako vecne správny, potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O. s. p. a § 250l ods. 2 O. s. p.

O práve na náhradu trov konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O. s. p. a § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. a § 246c O. s. p., podľa ktorého neúspešnej navrhovateľke ani odporcovi právo na náhradu trov nevzniklo, na základe čoho účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.

V Bratislave 13. júla 2011

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková